

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/38036,Wydarzenia-Grudnia-03970-w-Szczecinie.html>
24.04.2024, 10:26

Wydarzenia Grudnia '70 w Szczecinie

H A S Ł A

WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE SZCZECINA W OKRESIE WYDARZEŃ
GRUDNIOWYCH 1970 r.

"POLSKA PARTIA PRACY WZYWA DO STRAJKU POWSZECHNEGO".
"PRZEZ ZE ZDRAJCAMI KLASY ROBOTNICZEJ".
"FKOl ŁĄCZY SIĘ ZE STOCZNIĄ".
"OBYWATEL! STRAJK KONTYNUUJEMY DALEJ. NIE Poddamy SIĘ".
"ŻOŁNIERZE! SOLIDARYZUJCIE SIĘ Z KLASĄ ROBOTNICZĄ".
"SOME POPIERAMY POSTULATY MAS ROBOTNICZYCH".
"STOCZNIOWCY, MY HUTNICY JESTEŚMY Z WAMI I POPIERAMY WASZE
ŻĄDANIA".
"CAŁKOWICIE POPIERAMY STOCZNIOWCÓW. INSTAL".
"SOLIDARYZUJEMY SIĘ Z ROBOTNIKAMI STOCZNI. "DANA".
"STRAJK EKONOMICZNY. "DANA".
"NIECH ŻYJE KLASA ROBOTNICZA".
"PRACUJEMY - STRAJKUJEMY. Zakłady Mleczarskie".
"DAJCIE NAM CZEGO ŻĄDAMY A JESZCZE DZIŚ BEDIEMY W PRACY".
"ŻOŁNIERZU! NIE STRZELAJ DO BEZBRONNEJ LUDNOŚCI".
"DOBRO POLSKI LUDOWEJ NASZYM NAJŚWIĘTSZYM OBOWIĄZKIEM".
"CHCEMY PORZĄDEK".
"PRZEZ Z WARCHOLAMI".
"NIECH ŻYJE TOW. GIEREK".
"STRAJK MA PODŁOŻE EKONOMICZNE A NIE POLITYCZNE".
"POLITYKA ZAGRANICZNA RZĄDU NIE BUDZI ŻADNYCH ZASTRZEŻEŃ".
"STOCZNIE STRAJKUJĄ - POPIERAJCIE NAS".
"ZALOGA ZARZĄDU APTEK ZABEZPIECZAJĄC SPOŁECZNY INTERES MIASTA
I WOJEWÓDZTWA NIE PRZERWA PRACY, JEDNAK SOLIDARYZUJE SIĘ ZE
SŁUSZNYMI ŻĄDANIAMI MAS PRACUJĄCYCH".

H A S Ł A

WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE SZCZECINA W OKRESIE WYDARZEŃ
GRUDNIOWYCH 1970 r.

"POLSKA PARTIA PRACY WZYWA DO STRAJKU POWSZECHNEGO".
"PRZEZ ZE ZDRAJCAMI KLASY ROBOTNICZEJ".
"FKOl ŁĄCZY SIĘ ZE STOCZNIĄ".
"OBYWATEL! STRAJK KONTYNUUJEMY DALEJ. NIE Poddamy SIĘ".
"ŻOŁNIERZE! SOLIDARYZUJCIE SIĘ Z KLASĄ ROBOTNICZĄ".
"SOME POPIERAMY POSTULATY MAS ROBOTNICZYCH".
"STOCZNIOWCY, MY HUTNICY JESTEŚMY Z WAMI I POPIERAMY WASZE
ŻĄDANIA".
"CAŁKOWICIE POPIERAMY STOCZNIOWCÓW. INSTAL".
"SOLIDARYZUJEMY SIĘ Z ROBOTNIKAMI STOCZNI. "DANA".
"STRAJK EKONOMICZNY. "DANA".
"NIECH ŻYJE KLASA ROBOTNICZA".
"PRACUJEMY - STRAJKUJEMY. Zakłady Mleczarskie".
"DAJCIE NAM CZEGO ŻĄDAMY A JESZCZE DZIŚ BEDIEMY W PRACY".
"ŻOŁNIERZU! NIE STRZELAJ DO BEZBRONNEJ LUDNOŚCI".
"DOBRO POLSKI LUDOWEJ NASZYM NAJŚWIĘTSZYM OBOWIĄZKIEM".
"CHCEMY PORZĄDEK".
"PRZEZ Z WARCHOLAMI".
"NIECH ŻYJE TOW. GIEREK".
"STRAJK MA PODŁOŻE EKONOMICZNE A NIE POLITYCZNE".
"POLITYKA ZAGRANICZNA RZĄDU NIE BUDZI ŻADNYCH ZASTRZEŻEŃ".
"STOCZNIE STRAJKUJĄ - POPIERAJCIE NAS".
"ZALOGA ZARZĄDU APTEK ZABEZPIECZAJĄC SPOŁECZNY INTERES MIASTA
I WOJEWÓDZTWA NIE PRZERWA PRACY, JEDNAK SOLIDARYZUJE SIĘ ZE
SŁUSZNYMI ŻĄDANIAMI MAS PRACUJĄCYCH".

"NIE CHCEMY MORDÓW - CHCEMY CHLEBA".
"STRAJKUJEMY AŻ DO ZWYCIEŻSTWA".
"STRAJK OKUPACYJNY GWARANUJE ZWYCIEŻSTWA".
"ŻĄDAMY UKARANIA WINNYCH ŚMIERCI ROBOTNIKÓW".
"ŚLADNY ROBOTNIK TO NIE CHULIGAN".
"RODZINY - NIE MARTWCIE SIĘ - ZWYCIEŻYMY".
"CALK SZCZECIN STRAJKUJE".
"ŻĄDAMY PODWYŻKI PŁAC".
"STRAJK EKONOMICZNY NIE POLITYCZNY. ŻĄDAMY SŁUSZNEJ PODWYŻKI
PŁAC I OBRNIKI CEN".
"STRAJK TERAZ".
"POPIERAMY POSTULATY STOCZNIOWCÓW".
"POPIERAMY STRAJKUJĄCYCH".
"PRACUJEMY DLA STRAJKUJĄCYCH".
"PRZEZ Z ZAPLEŚNIAŁĄ ELITĄ WŁADZY".
"PRZEZ Z RZĄDEM".
"HANDEL SOLIDARYZUJE SIĘ ZE STOCZNIOWCAMI".
"PRACUJEMY DLA STRAJKUJĄCYCH. ŻĄDAMY PODWYŻKI PŁAC O 30 %".
"NIE STRAJKUJEMY DO PRZEWOZIMY PRZESTYKI DLA LUDNOŚCI".
"WYBORY DEMOKRATYCZNE".
"PRZEZ Z GOMULKĄ".
"USUNĄĆ Z RZĄDU CYRANKIEWICZA".
"ZWIĄZKI ZAWODOWE SAMODZIELNĄ KOMÓRKĄ".
"ROZWIĄZAĆ ZWIĄZKI ZAWODOWE".
"WSTAŃ Z GROBU STALINIE - DO POLSKA ŻYJNIE".
"PRZYJEDŹ HITLERZE NA ROWERZE DO GOMULKA NAM CHLEB ODBIERZE".
"PRZEZ Z WALASZKIEM".
"POSIŁOWIE Z Zakładów Pracy w Komitetach PZPR".

"NIE CHCEMY MORDÓW - CHCEMY CHLEBA".
"STRAJKUJEMY AŻ DO ZWYCIEŻSTWA".
"STRAJK OKUPACYJNY GWARANUJE ZWYCIEŻSTWA".
"ŻĄDAMY UKARANIA WINNYCH ŚMIERCI ROBOTNIKÓW".
"ŚLADNY ROBOTNIK TO NIE CHULIGAN".
"RODZINY - NIE MARTWCIE SIĘ - ZWYCIEŻYMY".
"CALK SZCZECIN STRAJKUJE".
"ŻĄDAMY PODWYŻKI PŁAC".
"STRAJK EKONOMICZNY NIE POLITYCZNY. ŻĄDAMY SŁUSZNEJ PODWYŻKI
PŁAC I OBRNIKI CEN".
"STRAJK TERAZ".
"POPIERAMY POSTULATY STOCZNIOWCÓW".
"POPIERAMY STRAJKUJĄCYCH".
"PRACUJEMY DLA STRAJKUJĄCYCH".
"PRZEZ Z ZAPLEŚNIAŁĄ ELITĄ WŁADZY".
"PRZEZ Z RZĄDEM".
"HANDEL SOLIDARYZUJE SIĘ ZE STOCZNIOWCAMI".
"PRACUJEMY DLA STRAJKUJĄCYCH. ŻĄDAMY PODWYŻKI PŁAC O 30 %".
"NIE STRAJKUJEMY DO PRZEWOZIMY PRZESTYKI DLA LUDNOŚCI".
"WYBORY DEMOKRATYCZNE".
"PRZEZ Z GOMULKĄ".
"USUNĄĆ Z RZĄDU CYRANKIEWICZA".
"ZWIĄZKI ZAWODOWE SAMODZIELNĄ KOMÓRKĄ".
"ROZWIĄZAĆ ZWIĄZKI ZAWODOWE".
"WSTAŃ Z GROBU STALINIE - DO POLSKA ŻYJNIE".
"PRZYJEDŹ HITLERZE NA ROWERZE DO GOMULKA NAM CHLEB ODBIERZE".
"PRZEZ Z WALASZKIEM".
"POSIŁOWIE Z Zakładów Pracy w Komitetach PZPR".

[Obchody 46. rocznicy Wydarzeń Grudnia '70 - Szczecin, 16-17 grudnia 2016](#)

Koniec dekady lat 60. XX w. w Polsce upłynął pod znakiem coraz bardziej pogarszającej się sytuacji społeczno-gospodarczej. Lansowany przez komunistyczną propagandę obraz tzw. małej stabilizacji w czasie rządów Władysława Gomułki coraz bardziej odbiegał od rzeczywistości. Podwyżka cen wielu towarów, w tym produktów spożywczych, ogłoszona

przez władze 12 grudnia 1970 r., stała się kroplą, która przelała czarę społeczną goryczy. Decyzja ta, wprowadzona w okresie świątecznych przygotowań, stała się bezpośrednią przyczyną wybuchu robotniczych protestów w kilku miastach Wybrzeża. Jako pierwsi wystąpili robotnicy Gdańska. 14 grudnia 1970 r. rozpoczął się strajk w Stoczni im. Lenina. W następnych dniach do protestów przyłączały się inne miasta: Słupsk, Elbląg, Gdynia.

W tym czasie w Szczecinie, a zwłaszcza w Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego robiło się coraz bardziej niespokojnie w związku z docierającymi do miasta tragicznymi informacjami o wydarzeniach w Trójmieście. 17 grudnia poranny wiec stoczniowców przed budynkiem dyrekcji stoczni zamienił się w robotniczy pochód, który jednak został rozproszony przez siły milicyjne. Około południa wyruszył z „Warskiego” kolejny, dużo większy pochód, do którego dołączyli robotnicy z innych zakładów pracy. Próby zatrzymania manifestacji przez MO na ul. Dubois nie powiodły się i demonstranci ostatecznie dotarli do centrum miasta przed gmach KW PZPR, gdzie szybko zgromadził się ok. 20-tysięczny tłum mieszkańców. Szczecińska siedziba PZPR została zdemolowana i podpalona, rozszardzony tłum zaatakował również pobliską siedzibę KW MO przy ul. Małopolskiej. Szturm ten został jednak odparty przez oddziały milicji i wojska. Zginęło jedenaście osób. Pod wieczór starcia przeniosły się w rejon ul. Kaszubskiej, gdzie demonstranci zaatakowali areszt śledczy, gmach prokuratury i pobliską jednostkę wojskową. Późnym wieczorem gniew tłumu skupił się na gmachu Miejskiej Rady Narodowej. Również w tych starciach padły kolejne ofiary. Dramatyczne wydarzenia trwały do godz. 22 i zakończyły się krwawym bilansem czternastu zabitych i wielu rannych.

18 grudnia demonstranci nie wyszli już na ulicę, lecz pozostali w zakładach pracy i zarządzili generalny strajk okupacyjny. Pod stocznia, którą siły wojskowe i milicyjne otoczyły kordonem, padli kolejni ranni, z których dwie osoby zmarły w szpitalu. Powstały wówczas Ogólnomiejski Komitet Strajkowy, któremu podporządkowało się ponad sto przedsiębiorstw, przez następnych pięć dni posiadał rzeczywistą władzę w mieście. Strajkujący robotnicy przedstawili dwadzieścia jeden postulatów, między innymi żądania powołania niezależnych związków zawodowych oraz rozliczenia robotniczej masakry. 20 grudnia doszło do pozornego porozumienia pomiędzy władzami a strajkującymi. Dwa dni później protest zakończono.

Bezpośrednim efektem dramatycznych wydarzeń grudniowych był przewrót w ekipie rządzącej. Odchodzącego w niesławie Gomułkę, na stanowisku I sekretarza KC PZPR zastąpił Edward Gierek. Najtragiczniejszy był jednak bilans ofiar tych wydarzeń. W kraju zginęło czterdzieści pięć osób a ponad tysiąc zostało rannych. Sam Szczecin okupił swój udział w robotniczym proteście szesnastoma zabitymi mieszkańcami.

Opracowanie: Tomasz Dźwigał, Łukasz Skubisz